

DECIZIE

02 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Vera Macinskaia
Ion Arhiliuc
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Președintele raionului Ialoveni - Andronachi Nicolae,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gîndea Tudor împotriva Președintelui raionului Ialoveni - Andronachi Nicolae, intervenient accesoriu Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciul Public cu privire anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2013, prin care a fost respins apelul declarat de către Președintele raionului Ialoveni - Andronachi Nicolae și menținută hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 28 decembrie 2012, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

constată

La 03 octombrie 2012, Gîndea Tudor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Președintelui raionului Ialoveni - Andronachi Nicolae, intervenient accesoriu Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciul Public cu privire anularea ordinului, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, Gîndea Tudor a indicat că a activat în funcția de specialist principal în Secția Economie a Consiliului raional Ialoveni, însă prin dispoziția Președintelui raionului Ialoveni nr.180-P din 04 septembrie 2012 a fost demis din funcția dată pentru absența de la serviciu mai mult de 4 ore.

Consideră reclamantul că a fost concediat ilegal din serviciu, invocând, în acest sens, că absența sa de la serviciu s-a datorat faptului că dispunea de câteva zile nefolosite de concediu din anul precedent, în acest sens depunând o cerere către vice-președintele raionului, care l-a asigurat că va fi emisă dispoziția de acordare a concediului solicitat, or, în caz contrar, dacă nu era asigurat de către conducerea autorității că cererea îi va fi semnată, el nici nu pleca din localitate.

Susține că pe parcursul activității sale la Consiliu raional Ialoveni, a dat dovadă de responsabilitate, și-a îndeplinit atribuțiile de serviciu transparent și în conformitate cu legislația.

Afirmă că a fost concediat fără acordul preliminar al organului sindical, nefiindu-i solicitate explicațiile în acest sens, fapt care implică pe cale de consecință încălcarea dreptului său la apărare.

Menționează că contrar art. 208 alin. (1) Codul muncii, angajatorul nu a efectuat nici o anchetă de serviciu, dânsul fiind ascultat doar la Comisia de disciplină a Consiliului raional Ialoveni în frunte cu Președintele raionului, fapt ce contravine Regulamentului cu privire la Comisia de disciplină, care stipulează în mod expres că Președinte al Comisiei este adjunctul autorității publice.

Solicită reclamantul anularea dispoziției Președintelui raionului Ialoveni nr.180-P din 04 septembrie 2012 cu privire la destituirea din funcția publică, restabilirea în funcția de specialist principal în Secția Economie a Consiliului raional Ialoveni, repararea prejudiciului material în formă de salariu pentru absența forțată de la serviciu începând cu 04 septembrie 2012, compensarea prejudiciului moral, pe care îl estimează în sumă de 10 000 lei și efectuarea înscrisurilor respective în carnetul de muncă.

Prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 28 decembrie 2012, acțiunea a fost admisă parțial, a fost declarată nulă dispoziția Președintelui raionului Ialoveni nr.180-P din 04 septembrie 2012 cu privire la destituirea lui Gîndea Tudor din funcția de specialist principal în Secția Economie a Consiliului raional Ialoveni cu restabilirea lui în funcția deținută anterior, începând cu 04 septembrie 2012, cu obligarea efectuării înscrierilor necesare în carnetul de muncă, încasat din contul Consiliului raional Ialoveni în beneficiul lui Gîndea Tudor salariul pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 04 septembrie 2012 – 28 decembrie 2012, în sumă de 14 940 lei și prejudiciul moral în sumă de 3000 de lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2013 a fost respins apelul declarat de către Președintele raionului Ialoveni - Andronachi Nicolae și menținută hotărârea primei instanțe.

La 19 aprilie 2013 Președintele raionului Ialoveni - Andronachi Nicolae a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului invocă dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând a fi neîntemeiată, la caz nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele esențiale ale pricinii, concluzia instanței de apel fiind în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Indică că instanța de fond a ignorat prevederile art. 25 a Legii nr. 158 /2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în care sunt indicate incompatibilitățile funcției publice.

Indică că, deși, Tudor Gîndea, la 04 septembrie 2012 a fost destituit din funcția publică în temeiul art. 57 lit. b) și art. 64 a Legii nr. 158 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, la 01 octombrie 2012 el a fost angajat în funcție publică în calitate de specialist principal în cadrul Serviciului Achiziții Publice raionului Ialoveni, fapt ce implică la caz că, la data pronunțării hotărârii primei instanțe din 28 decembrie 2012, intimatul era incompatibil funcției în care a fost restabilit.

Menționează că instanța de fond a dispus și încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, fapt ce implică că intimatul a primit două salarii pentru funcție publică, ceea ce contravine normelor imperative, or, de la 01 octombrie 2012 acesta a primit salariu de la Agenția Achiziții Publice.

Apreciază drept eronate concluziile instanțelor inferioare precum că concedierea salariatului poate avea loc doar cu acordul preliminar al Organului Sindical, or intimatul a fost eliberat dintr-o funcție publică, nefiind aplicabile la caz prevederile Codului Muncii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului la 31 mai 2013, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 102).

Instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 aprilie 2013 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel în partea încasării salariului pentru lipsa forțată de la lucru și a restitui pricina în această parte spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Președintelui raionului Ialoveni – Nicolae Andronachi, Gîndea Tudor a solicitat, anularea dispoziției Președintelui raionului Ialoveni nr.180-P din 04 septembrie 2012 cu privire la destituirea din funcția publică, restabilirea în funcția de specialist principal în Secția Economie a Consiliului raional Ialoveni, repararea prejudiciului material în formă de salariu pentru absența forțată de la serviciu începând cu 04 septembrie 2012, compensarea prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei și efectuarea înscrisurilor respective în carnetul de muncă.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și admiterii parțiale a acesteia, declarînd nulă dispoziția Președintelui raionului Ialoveni nr.180-P din 04 septembrie 2012 cu privire la destituirea lui Gîndea Tudor din funcția de specialist principal în Secția Economie a Consiliului raional Ialoveni cu restabilirea acestuia în funcția deținută anterior, începând cu 04 septembrie 2012, cu obligarea efectuării înscrisurilor necesare în carnetul de muncă și încasînd din contul Consiliului raional Ialoveni în beneficiul lui Gîndea Tudor salariul pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 04 septembrie 2012 – 28 decembrie 2012, în sumă de 14 940 lei și prejudiciul moral în sumă de 3000 de lei, în rest respingînd acțiunea, soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

Instanța de recurs constată, însă, că soluția primei instanță, menținută și de instanța de apel, în partea încasării salariului pentru lipsa forțată de la serviciu, a fost dată fără lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu normele de drept material aplicabile cazului.

Totodată, instanța de recurs consideră că interpretarea dată de instanțele ierarhic inferioare, în partea dată, este bazată pe o apreciere unilaterală a probelor materiale, fără a fi dată o apreciere cuvenită argumentelor susținute de către reprezentantul Consiliului raional Ialoveni în cadrul dezbaterilor judiciare atât în prima instanță, cât și instanța de apel, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Astfel, după cum rezultă din materialele dosarului prin dispoziția Consiliului raional Ialoveni nr. 180-P din 04 septembrie 2012, Gîndea Tudor a fost destituit din funcția de specialist principal în Secția Economie începând cu 04 septembrie 2012, în temeiul art. 57 lit. b) și art. 64 ale Legii 158 din 04 iulie 2008, cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, absența nemotivată de la serviciu mai mult de 4 ore pe parcursul unei zile lucrătoare.

Instanța de recurs constată ca temeinică reținerea de către instanța de apel a faptului că, ilegalitatea dispoziției Președintelui raionului Ialoveni nr.180-P din 04 septembrie 2012, cu privire la destituirea lui Gîndea Tudor din funcția de specialist principal în Secția Economie a Consiliului raional Ialoveni, este determinată de emiterea acesteia cu încălcarea prevederilor legale relevante.

Or, prevederile art.64 alin.(1) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, statuează expres că, în cazul absenței nemotivate de la serviciu timp de 4 ore consecutive pe parcursul unei zile lucrătoare, persoana/organul care are competența legală de numire în funcție, va dispune destituirea din funcția publică printr-un act administrativ, care se comunică funcționarului public în termen de 5 zile de la emitere, însă anterior datei destituirii din funcția publică, pe cînd la caz, autoritatea emitentă nu a respectat această prevedere imperativă a legii. Actul administrativ contestat a fost emis în aceeași zi - 04 septembrie 2012, cînd a avut loc ședința Comisiei de disciplină a Consiliului raional Ialoveni și tot din 04 septembrie 2009 s-a dispus și destituirea lui Gîndea Tudor din funcția publică.

Este de remarcat că și procesul-verbal nr.6 al ședinței Comisiei de disciplină, care a stat la baza emiterii dispoziției de concediere, a fost întocmit cu încălcarea normelor imperative, deoarece a fost semnat de însăși autoritatea emitentă a actului administrativ contestat, și anume Președintele raionului Ialoveni, pe cînd din sensul pct.9, coroborat cu pct.pct. 2 și 26 din Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.519 din 22 iunie 2010, rezultă expres că, președinte al Comisiei de disciplină nu poate fi însăși conducătorul autorității publice, care are competența legală de destituire din funcție publică.

Mai mult că, Comisia de disciplină este o structură deliberativă, independentă în exercitarea atribuțiilor ce îi revin întru asigurarea cercetării, atunci cînd este sesizată, a faptelor funcționarilor publici considerate ca abateri disciplinare. Mai mult decît atît, atribuțiile de bază ale Comisiei de disciplină sînt de a examina nemijlocit raportul privind ancheta de serviciu, de a propune aplicarea sancțiunii disciplinare concrete față de funcționarul public respectiv.

În acest sens corect instanțele au reținut, că persoana care a aplicat sancțiunea ea însăși s-a autosesizat cu propunerea corespunzătoare, ceea ce este inadmisibil, deoarece se lezează unul din principiile de bază ale serviciului public, fiind vădită lipsa de imparțialitate a autorității emitente, reiterînd în acest context prevederile art.5 din Legea serviciului public și statutul funcționarului public, potrivit cărora, serviciul public se bazează inclusiv pe principiul imparțialității.

Pe cale de consecință, este de menționat și corectitudinea aplicării la caz a prevederilor art. 86 și 87 din Codul muncii, deoarece din actele cauzei rezultă cu certitudine că în contradictoriu cu prevederile art. 59 alin.(4) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nr. 158/04 iulie 2008 și pct.10 din Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, din componența ei nu face parte un reprezentant al organizației sindicale reprezentative, care să fie desemnat în modul prevăzut de lege.

Respectiv, simplul fapt că un membru al comisiei este membru al organizației sindicale, nu-i conferă ultimului statutul de reprezentant al organului sindical în sensul normelor enunțate, de altfel, și art.76 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, indică direct ea se completează cu prevederile legislației muncii, în măsura în care nu contravin legislației speciale care reglementează activitatea funcționarilor publici.

Prin urmare, cu referire la prevederile art.87 Codul muncii, se constată drept justă concluzia instanțelor ierarhic inferioare cu referire la faptul că, concedierea salariului membru de sindicat, cum este intimatul Gîndea Tudor, ar putea avea loc doar cu acordul preliminar al organului sindical.

În cazul de față, însă, este cert că la destituirea din funcție a intimatului, recurentul nu a dispus de acordul preliminar al organului sindical, omisiune care și a servit drept temei incontestabil pentru anularea actului administrativ contestat și restabilirea lui Gîndea Tudor în funcția deținută anterior.

În acest context nu au relevanță susținerile Consiliului raional Ialoveni cu referire la faptul că Gîndea Tudor a fost concediat în baza Legii speciale și în cazul dat acordul organului sindical nu este necesar, deoarece procedura de soluționare a conflictelor de muncă apărute între angajat și angajator urmează a fi efectuată nu numai conform Legii speciale, dar și în conformitate cu Codul muncii.

Totodată, verificând legalitatea concluziilor din decizia recurată în raport cu argumentele recursului în partea încasării a salariului pentru lipsa forțată de la lucru, instanța de recurs constată că contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, decizia instanței de apel este una nemotivată în partea ce ține de admitere pretențiilor lui Gîndea Tudor cu privire la încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu pe perioada 04 septembrie 2012 – 28 decembrie 2012, în sumă de 14940 lei, astfel soluția dată în acest sens este incertă, neavând putere de convingere.

Astfel, din decizia instanței de apel rezultă că instanța în mod arbitrar a menținut hotărîrea primei instanțe în partea încasării salariului în beneficiul lui Gîndea Tudor pentru lipsa forțată de la serviciu, fără a argumenta soluția dată și fără a combate argumentele cererii de apel invocate în acest sens.

Or, unul din argumentele cererii de apel, Consiliul raional Ialoveni a invocat faptul că, din momentul eliberării din funcție de specialist principal, Secția Economie în Consiliul raional Ialoveni și pînă în prezent, Gîndea Tudor, este angajat în cadrul Serviciului Teritorial de Agenție Achiziții Publice raionul Ialoveni cu statut de funcționar public, unde a fost remunerat cu salariul pentru executarea funcției publice de specialist principal în serviciu.

Pe când, prin prisma normelor enunțate mai sus, este de înțeles că analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

În acest context, instanța de recurs ține să menționeze că odată ce litigiul apărut este guvernat atât de normele codului muncii, care reglementează procedura restabilirii în funcție în cazul eliberării ilegale din serviciu, cât și de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, temeinicia sau netemeinicia pretenției cu privire la încasarea salariului pentru lipsa forțată de lucru, urma a fi examinată, prin verificarea faptelor dacă, în perioada concedierii din funcția de specialist principal, Secția Economie în Consiliul raional Ialoveni, Gîndea Tudor a fost angajat în altă funcție publică, iar în funcție de cele constatate urmează a fi exclusă suma salariului

primit în legătură cu executarea funcției respective, din salariul ce urmează a fi încasat în beneficiul lui Gîndea Tudor pentru perioada lipsei forțate de la serviciul, în Consiliul raional Ialoveni.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia instanței de apel în partea prin care a fost încasat din contul Consiliului raional Ialoveni în beneficiul lui Gîndea Tudor salariul pentru lipsa forțată de la serviciu pe perioada 04 septembrie 2012 – 28 decembrie 2012 în sumă de 14940 lei și de a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel în această parte.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală în partea dată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Consiliul raional Ialoveni.

Se casează parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gîndea Tudor împotriva Președintelui raionului Ialoveni - Andronachi Nicolae, intervenient accesoriu Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciul Public cu privire anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului material și moral, în partea prin care a fost încasat din contul Consiliului raional Ialoveni în beneficiul lui Gîndea Tudor salariul pentru lipsa forțată de la serviciu pe perioada 04 septembrie 2012 – 28 decembrie 2012 în sumă de 14940 lei, cu restituirea pricinii în partea dată spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

În rest decizia Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2013 și hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 28 decembrie 2012 se mențin.

Decizia în partea restituirii pricinii la rejudecare nu se supune nici unei căi de atac, în rest este irevocabilă.

Președintele, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Vera Macinskaia

Ion Arhiliuc

Tamara Cjișca-Doneva